

Field Study News

ZoomControl: część I

Znaczący wzrost rozumienia mowy w głośnym otoczeniu, gdy dźwięk dobiega z boku lub z tyłu

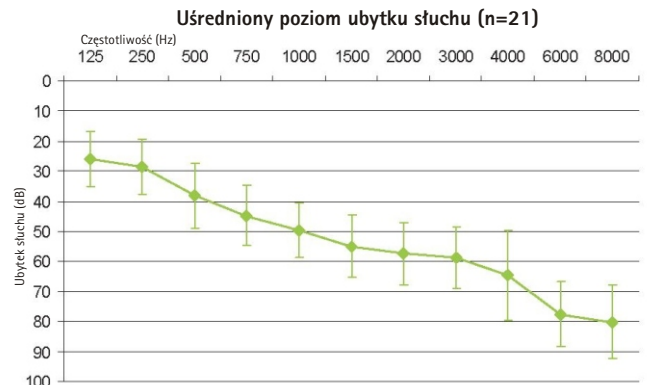
Streszczenie

ZoomControl wykorzystuje bezprzewodowe połączenie obustronnie zrównoważonych mikrofonów, aby przesłać dźwięk w czasie rzeczywistym pomiędzy dwoma aparatami słuchowymi. Pozwala to pacjentowi na wybór różnych kierunków słuchania, a tym samym zwiększa zrozumiałość mowy w głośnym otoczeniu w sytuacjach, gdy dźwięk dochodzi z tyłu lub z boku.

W badaniu uczestniczyło 21 doświadczonych, dorosłych użytkowników aparatów słuchowych z lekkimi i średnimi ubytkami słuchu. Działanie ZoomControl porównywane było z wszechkierunkowym działaniem aparatów, z działaniem aparatów w programie Mowa w hałasie z działającym układem kierunkowym VoiceZoom oraz z działaniem aparatów należących do uczestników. Osoby badane wskazywały na znaczący wzrost rozumienia mowy, kiedy używały aparatów CORE wyposażonych w ZoomControl przy dźwięku napływającym z boku lub z tyłu.

Wprowadzenie

Wcześniejsze badania korzyści, jakie daje ZoomControl w porównaniu do standardowego. Mowa w hałasie w aparatach CORE z technologią VoiceZoom wykazały, że zapewnia on znaczący wzrost rozumienia mowy w hałasie dla wszystkich istotnych kierunków napływu dźwięku w porównaniu z technologią VoiceZoom, gdy dźwięk nie napływa z przodu (Nyffeler i Dechant, 2009). Jednak ktoś mógłby stwierdzić, że tryb wszechkierunkowy daje korzyści podobne do technologii VoiceZoom, jeśli źródło dźwięku znajduje się z tyłu lub z boku. ZoomControl został zaprojektowany tak, aby użytkownik aparatu mógł wybrać kierunek słuchania. Ponieważ dźwięk mowy nie zawsze dochodzi z przodu, szczególnie w sytuacjach o charakterze publicznym, a ustawienie się przodem do mówcy czasem nie jest możliwe, ZoomControl umożliwia użytkownikowi aparatu wybranie jednego z czterech kierunków słuchania: z przodu, z tyłu, z lewej lub z prawej strony. Jeśli wybierze się słyszenie z prawej strony, sygnał wzmacniany jest przez właściwy dla tego ucha model wzmocnienia i dzięki funkcji szybkiego, szerokopasmowego przesyłu danych, sygnał z mikrofonu po wybranej stronie przekazywany jest do aparatu po stronie przeciwnej. Mikrofony po tej "nie skupiającej" dźwięku stronie, otrzymujące strumień danych, są wyciszone i dzięki temu uzyskujemy lepszy stosunek sygnału do szumu (SNR) z wybranej strony. Na Uniwersytecie Nauk Stosowanych w Lubece w Niemczech przeprowadzono następujące badania w celu systematycznej oceny korzyści, jakie daje ZoomControl osobom z lekkim i średnim ubytkiem słuchu (rys. 1), kiedy źródło dźwięku nie znajduje się z przodu.

Rys. 1: Uśredniony poziom ubytków słuchu uczestników badania.

Osoby badane i aparaty słuchowe

W badaniu wzięło udział 21 osób (10 kobiet i 11 mężczyzn) w wieku od 24 do 86 lat. Wszyscy badani mieli lekki lub średni ubytek słuchu i otrzymali aparaty słuchowe dla obojga uszu. Wszyscy mieli już doświadczenie w używaniu aparatów. Zarówno subiektywna głośność, jak i wzmocnienie zostały ustawione podobnie jak w ich własnych aparatach. Sprawdzenia aparatów należących do uczestników dokonano za pomocą ustawień domyślnych. ZoomControl oceniano przy użyciu nowo dopasowanych aparatów bez okresu aklimatyzacji. Dlatego wyniki robią tym większe wrażenie.

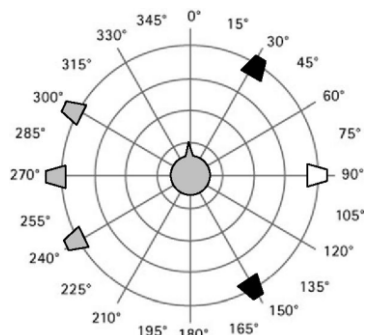
Przygotowanie badania

W celu porównania ZoomControl z technologią VoiceZoom i trybem wszechkierunkowym aparatów platformy CORE oraz z aparatami należącymi do testerów zastosowano obiektywne procedury pomiarowe. Aby wykonać pomiary porównawcze rozumienia mowy przy użyciu aparatów z ZoomControl, trybem wszechkierunkowym, technologią VoiceZoom i aparatów należących do osób badanych, przeprowadzono adaptacyjny test OLSA, w którym wyznacza się Próg Rozumienia Mowy (ang. SRT: stosunek sygnału do szumu dla 50%-owej zrozumiałości mowy) na podstawie pięcioelementowych zdań. Źródło dźwięku znajdowało się z prawej strony (rys. 2) lub z tyłu na wysokości głowy (rys. 3) w odległości 1 metra od uczestnika testu. Jako źródło hałasu wykorzystano głośnik symulujący jazdę samochodem z ciągłym szumem, zgodnie ze standaryzowaną metodą adaptacyjną (Wagener i in., 1999). Adaptacyjny dźwięk mowy pojawiał się losowo z prawej strony (rys. 4) lub z tyłu (rys. 5). Aby zasymulować prawdziwą sytuację w samochodzie z otwartym oknem (akcent na wysokie częstotliwości) z jednej strony oraz

PHONAK

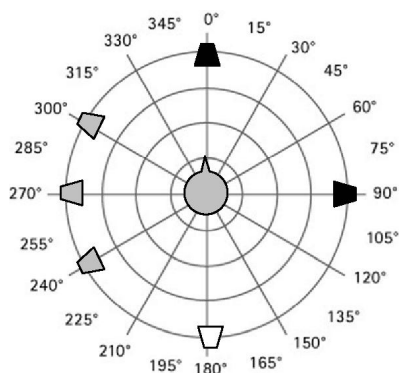
life is on

dźwiękiem mowy i hałasem silnika (akcent na niskie częstotliwości) z drugiej, w teście OLSA zastosowano dwa różne źródła hałasu o łącznym poziomie głośności 61,2 dB. Głośniki ustawione na kierunkach 240°, 270° i 300° (kolor jasnoszary), o łącznym poziomie głośności 60 dB, symulowały otwarte okno. Głośniki na kierunkach 30° i 150° (kolor czarny), o łącznej głośności 55 dB, generowały hałas silnika. Adaptacyjne dźwięki mowy dochodziły z prawej strony, z kierunku 90° (kolor biały) i symulowały mowę pasażera siedzącego z przodu.

Rys. 2: Przedstawienie źródła dźwięków mowy (biały głośnik) z prawej strony (90°), głośników symulujących otwarte okno (kolor jasnoszary) i głośników generujących hałas silnika (kolor czarny).

Symulacja głosu pasażera siedzącego z tyłu zrealizowana została przez emitowanie dźwięków mowy od tyłu, z kierunku 180° (biały głośnik), podczas gdy głośniki na kierunkach 240°, 270° i 300° ponownie symulowały hałas z otwartego okna, a te na kierunkach 0° i 90° (kolor czarny) generowały szum silnika.

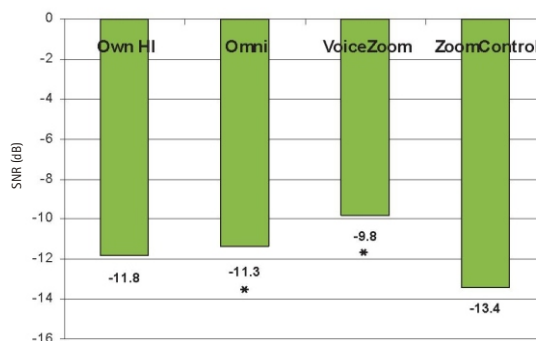
Rys. 3: Przedstawienie źródła dźwięków mowy (biały głośnik) umieszczonego z tyłu (180°), głośników symulujących otwarte okno (kolor jasnoszary) i głośników generujących hałas silnika (kolor czarny).

Wyniki

Testem OLSA zmierzono stosunek sygnału do szumu dla 50%-owej zrozumiałości mowy. Podczas jazdy samochodem w towarzystwie pasażerów, gdy mowa napływała z prawej strony (pasażer na przednim siedzeniu), zaobserwowano znaczny wzrost rozumienia mowy z ZoomControl w porównaniu z trybem wszechkierunkowym ($p < 0.05$) i standardowym programem dla mowy w warunkach hałasu VoiceZoom ($p < 0.05$), oceniany za pomocą testu t porównywania parami (rys. 4). Wyniki lepszej zrozumiałości mowy przy użyciu ZoomControl uzyskano też w porównaniu z aparatami należącymi do testerów, jednak poprawa ta nie była znacząca. Im niższy stosunek sygnału do szumu wyrażony w decybelach, tym lepsza zrozumiałość mowy dla odpowiedniej konfiguracji. Wyniki dla sygnału napływającego z tyłu (pasażer na tylnym siedzeniu) pokazują, że zrozumiałość mowy znacząco wzrosła: ZoomControl wypada dobrze w porównaniu ze wszystkimi innymi opcjami (aparaty uczestników: $p < 0.05$; tryb wszechkierunkowy: $p < 0.001$; technologia VoiceZoom: $p < 0.001$; rys. 5).

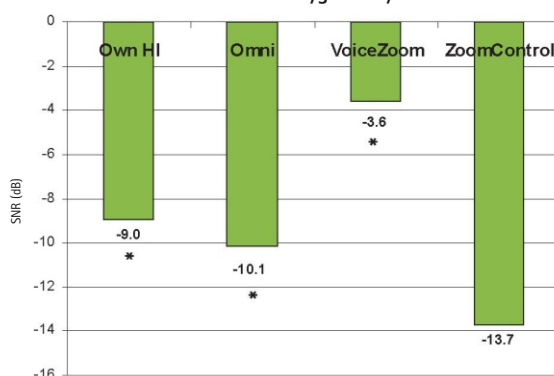
Marzec 2009 2/2

Test OLSA – Sygnał z prawej strony

Rys. 4: Znaczny wzrost zrozumiałości mowy podczas jazdy samochodem dla ZoomControl w porównaniu z trybem wszechkierunkowym i technologią VoiceZoom, gdy dźwięk mowy doptywa z prawej strony. * $p < 0.05$.

Test OLSA – Sygnał z tyłu

Rys. 5: Znaczny wzrost zrozumiałości mowy podczas jazdy samochodem dla ZoomControl, w porównaniu z aparatami należącymi do testerów, trybem wszechkierunkowym i VoiceZoom, gdy dźwięk mowy doptywa z tyłu. * $p < 0.05$.

Wnioski

Wyniki tego badania są dowodem na to, że ZoomControl znacząco poprawia zrozumiałość mowy w głośnym otoczeniu, kiedy dźwięk mowy nie dobiega z kierunku, w którym użytkownik aparatu jest zwrócony. ZoomControl ma też znaczną przewagę w porównaniu z aparatem należącym do osoby badanej, który został dokładnie dopasowany i do którego pacjent jest przyzwyczajony, a także w porównaniu z trybem wszechkierunkowym i z programem Mowa w hałasie z technologią VoiceZoom.

Literatura

Nyffeler M, Dechant S. Field Study on User Control of Directional Focus: Benefits of Hearing the Facets of a Full Life. *Hearing Review*. 2008;16(1):24-28.
Wagener K, Kuehnel V, Kollmeier B. Development and evaluation of a German sentence test; Part I-III: Design, Optimization and Evaluation of the Oldenburg sentence test. *Zeitschrift für Audiologie*. 1999;38:86-95.

Aby uzyskać więcej informacji, wyślij e-mail na adres:
Myriel.Nyffeler@phonak.com